

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

Det här verket har digitaliseringen vid Göteborgs universitetsbibliotek.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.

All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.

This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

en stuga och kammare för tjenstefolket: trappor till öfverrummen och winden, mjölk-kammare, speceri-bod, wisterhus och et packhus. Dessutan wed-skjul, m. m. I östra vāningen är dränge-kammare och wisterhus: resten häraf så väl som winden, nyttjas til tråbråte och allehanda skräp. I östra längan åt Valgatan finnes en stor redskaps- och hackelse-bod: et tofs-hus, et packhus, utom fåhus och foderlage. Östra vāningen och winden består af sådes- och hö-lador. Härnäst om några raserade platser, som vid samma tilfälle komma at försäljas.

En gård utom Nye Port, och vid Stamen-pen belägen, bestående af 10 rum, jämte wind och wedbo, och et stycke fältunge, 75 alnar lång och 25 dito bred, är til salu: Rotemästaren Bronander, d. å. ägaren, ytrar sig närmare om pris och flera wilkor.

På Kongsgatan mot wallen hos Cattunstryckare-Gesällen Sbüling åro 3 rum åt gården lediga til Påsch, at mot hyra tiltrådas.

På Tisdag hålls auction i Westra Haga hos Zacharias Hagberg uppå husgeråd-saker och tråbråte, m. m.

Den som nyiligen lant en römålad chaise, och nyttjat den samme från Färgestad hit til Staden, täckes sjelf anmåla sig på Boktryckeriet.

Corporalen Magnus Rahm i Mölndal har at aståda en svarfse-stol med tilbehör.

Esterlyses en svart Sköldpadde-dosa, hvars ägare jag känner.

* * *

N:o 10.

Bihang

Af

Götheborgska Sagafinen.

Lördagen, den 5 Martii, 1763.

Lärda Nyheter.

Götheborg. *Αποτασμάτια Ἰδεννα, si-
ve Excerpta Græca, eller utvalda sty-
cken, dragne ur Gräkiske Auctörer, åro nyiligen
härstadies genom trycket utgisne, på 37½ ark i
liten quarto. Denna samling är egenteligen
inrättad efter Gymnasisters, och flere studeran-
des behof, hvilke wid närvvarande brist, och
dyra tid på lärda och olärda varor, särtiligen
mågta med, at stappa sig något hofsvorråd utifran,
och minst i Gräkiska witterheten; ehuru den är
en moder åt all Europäisk, och tillika en af de
hufvud-pelare, hwarpå himla-låran hvilar.*

Det är vår ypperlige Græca Lingvå Lector,
Herr Doctor Gabriel Andersson Beyer, som

K

113

under egen tilsyn utgivvet förenämnde arbete, och således lemnat vår ungdom någon försmak på Gräkiska läckerheter. Allmänheten har af samma hand ej längesedan emottaget en wacker översättning, af den store Newtons anmärkningsgar öfver tvåne Prophetiska böcker. Herr Utgivwaren söker å nyö för sindes, at ej allena, som lärde Åmbetsman, fulgöra en öm skylighet; utan ock, som medlem i samfundet, utwidga Swenske bokhandlen. Negligt, at utländningar ännu likasom surrendräga lärda, men besanta, fram på Norden: de böra framdeles mer och mer vänja sig vid, at från flera Swenska Läro-sätten taga vara mot vara. Til en början har Herr Lange, som äger förträffelige stilar, vägat et förlag; och man hoppas, at boken winner i Köpenhamn, Hamburg och Leipzig ej mindre agtning, än inom Riket, där de flesta Consistorier redan gynnat assätningen.

Nu kommer jag til hjälpsvaga utdraget, som består af följande stycken: nämligen Basilii adhortatio ad Juvenes, 20 sidor, Chrysostomi de precibus, 9 s. och Procli in passionem Christi, 4 s. Dessa ställen inryktes, til följe af Kongl. Gymnasii och Scholä-ordningen, som bjuder, at något af Homiliis Patrum skal offenteligen förelåsas. Därpå följer af Platonis Crito, 17 s. af Lucianis samtal, 8 s. af Homeris Odyssea, 9 s. af Hesiodi mädra Läro dikti, 13 s. af Pythagorå gyl-

des

dene versar, 3 s. af Theocriti Idyllier, 9 s. af Herodoti Polymnia, 12 s. af Thucydidis och Xenophons åtskilliga små tal, 22 s. hwarpa samlingen slutas med et prophyte på den nyare Gräkiskan. Detta tillika med företalet utgör hälften af boken. Nåst efter berörde förspråk åro några tryckefel uptagna, få til antalet, och desutan mindre betydande. Herr Doctor Beyer har ock vägat en och annan rättelse, rörande Huswud-skriften: han sätter t. e. εγνωσης iställe för εγνωσιης, som det läses i Pathusas.

Latinsta översättningar böra ej stå i bredd, eller sida vid sida, med Gräkiske Texter; de anses rätteligen, som en förmur för okunnigheten, och åro lika så fördärfligia, som genomwigia, hjelpredor. Därfore har ock den förträffelige Gesner, uti sin Chrestomathia Græca, låtet ungdomen åtröja sig med et litet bifogat ordaregister, utan närmare version. Men lärlingar vid et Gymnasium åro näpligen belätna med dylika orda-böcker, och kunna svårlijgen umbåra översättningar. Herr Doctor Beyer har därfore valt en medelväg, och framgivvee versioner, ingalunda fogade sida mot sida vid Gräkiskan, utan näst efter hela samlingen. De studerande kunna dynedels arbeta sig fram, doch utan at göra minne och estertanke til tvåne he umbårliga saker. Herr Lectorn har sjelf översatt utdraget af Basilius och Proclus: resten är länt ur de bästa versioner, som waren här på orten at tilgå. För

Förnuftig urtsilning uti wal af ämnen, med erforderlig noghet i Critiska gransningen, framlyser allestädés, i denna Scholä-bok. Så hör ej heller förgäfas, at upplagan prålar med ovanliggen sköne stilar, hwitaste papper, och nättaste format: omständigheter, som ej litet bidraga til en lyckelig affåtning, och hvar före Herr Länge, både som Förläggare och Boktryckare, kyldig heder tillkommer.

Så när hade jag glömt hufvud-affigten med denna kundgörelse, nämligen at förfunna prisset, som är 4 Dal. Sint exemplaret; hwilket redan erhålls här i Staden hos Förläggaren, och framdeles åsven på Boklädorna i Stockholm.

Stockholm. Om vägvisaren til Norge nämnde jag et par ord ej längesedan. Kort efter har en Förklaring utkommet, i samme ofradsade smak, men obestrisweligen nitist. Hvar råtsunnig bör i sådana tider skarpa pennan mot yppighet och öfverflöd, twanne segrande laster, och stormande fiender inom os. Här hjälper ingen hushållning, innan mått- och tarfligkeit tråda i de förras ställe, och återwinna gammal burskap. Men så bör utan twifvel flit och tålilan uppmuntras, och arbete drifwas med samma stränghet, som yppighet dämpas. En Corpse må spara alt, hwad mögeligt är: lägger han sig på latsidan; så blir han likafull en stackare. Jag wet ej, huruvida Behr Gransynt, eller Siden-Patron, gripet Författaren an: det sätter

ter imedlertid på sanning, at Sverige gjort i förtid, och kanste förmyncket sjås af sin silkes-afwel. Om Författaren täckes framdeles blifwa så Swenss i skrifftet, som förmodeligen i hjertas och tankarne; så öker jag antalet af des anhängare. Han åger lätthet at skrifwa, jämte rika tanke-gåfvor: jag lägger ock til, en råtmätig sat.

Hvad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Helsingör. Den 3 Januarii gingo härligen Skepparne Gert Busch ifrån Danzig til Bergen med råg, Stephan Didrichsson ifrån Landscrona til Warberg med dito. Den 4 dito, Georg Ewaldt ifrån Danzig til London med ståfwer. Den 5 dito, Didrich Rogge ifrån Köpenhamn til Westindien med styck-gods. Den 7 dito, Hinrich Carstensen ifrån Sleben til Köpenhamn med marmor. Den 10 dito, Lyder Hinrichsson ifrån Moss til dito med bråder. Den 27 Februarii, Peter Brun ifrån Köpenhamn til Dramen med råg. Den 28 dito, Thomas Mills ifrån Königsberg til Hull med frö.

Förenämnde Skeppare, Thomas Mils, är nyiligen ifrån Königssberg ankommen, och berättar, at Pillauus Redd är aldeles fri för is, samt at Österjön och Sundet är aldeles fritt för samma hinder. Danska Asiatisca Compagniets skepp, åmrat til Canton, har banat sig vägen genom isen från Köpenhamn, och lärer vid slutet af Februarii månad härigenom passera.

Sma Kyrko-tidningar.

I Swenska Församlingen åro ifrån den 24 Februarii til den 3 dennes födde 4 Gosse- och 3 Flicko-barn: Wigde Arbets-drängen, Herman Norling och Anna Lisa Ros: Döde Anders Brinks Hustru, Annika Grundell, af håll och styng, Glassiparen, Anders Ahlbergs Hustru, Lisa Björk, af barnsbörd, Bätekarlen, Anders Nygren, af hetsig feber, Trågårdsmästare-Ene kan från Skåne, Christina Frunt, af dito, och 4 barn af okänd barna-hukta, hetsig feber, köpor och slag.

I Vista Församlingen födt i barn: Döde Madame Anna Elisabeth Leidiz, och 2 barn.

Kundgdrelser.

Utom gården, som beskref i förra kundgörelsen, försäljes en del af de kring om Staden Halmstad raserade fästnings-verken, sträckande sig ifrån väster Port, öfwer norre vägen, alt

alt in til stora älften; hvarunder Skantsarne, och de twänne så fallade västre och norre kattar dro inbegrepne, på hvilka sednare är tilfalle, at anslägga våder-qvarnar. Ofwer alt är en makalös jordmän, bestående af ganska djup och fet lerblandad svartmylla, hvarpå större delen är inrättad til tobaks=plantage uti afdelte stycken, kringsatte med lesvande häckar af piltränen, til ej mindre prydnad, än anseelig nyitta medels upqvistning, hvilken äriligen gifwer nödig bränne-wed til föret. Nu för tiden planteras tobak på 3 tunne=land, och såd på den öfrige delen, som höstas twänne gånger om året, gifwer uti medelmättig växt imellan 30 och 40 Stadslof hö; hvarjämte det kostliga efterbetet för myölke=tor och slakte=boskap ej ringa kan vårveras. Afven finnas nödiga torke=hus för tobaken. Gent emot västra bastionen på en högd är et lusthus, bygt af eke=torsvirke, med spis in uti; hvaromkring åro planterade waska linne-trån; och nedanföre i dälden springer en källa, et stycke öfwan jorden, genom en påst hvarifrån vatnet löper midt igenom hela plantagen, uti en liten rändel, så at tobaks=plantor ne med största bekvämlighet kunnen matnas. Ut i de omrörde Skantsarne åro trenne fiske=dammar, och ut i den största, på östra sidan om vägen, en squalte=qvarn. I dammarne finnas göddor och abborar.

Guddeby, twänne hela Skatte=rushåll, belägne wid store landsvägen, som löper til Marsstrand, och en half mil ifrån Kongälf, med 51

Dal. S:nts augments-rånta, åro jämte den därå befintelige åbygnad, til salu, och kunna tillträdas i vår. Åkren består af god jordmån til 30 tunnors utsåde, och hårdwalls ång til 300 stacar hö. Desutom åro 4 stycken torp wid gården, hvarifrån Torpare på egen kost utgöra dagsverken, at man dageligen hela året ige-nom har twånnan Torpare, utom någon widare kostnad på gården; at förtiga flera förmåner, om hvilka, såsom och om köpe-summan, widare underrättelse erhålls, hos Herr Lands-Secretäraren Palmborg här i Staden, och åwen på helswa Hemmanet.

En gård i Masthugget, midt emot Tjärhos-wet belägen, ny, men vinredd, upplåtes til en hys-resman, som täckes hself inreda den samme, och sedan bo utaf kostnaden, efter almåanna talesät-tet. Närmare underrättelse fäss hos Bakaren Arfwid Berggren, wid stiberget.

Pastor Linds afledne Enkas qvarlåtense-ap-s som specie-pengar, guld och silfver, m. m. kommer den 10 dennes uti Kämpman Ölmans hus på lilla berget at försäljas.

Hos Herr Daniel Roth i Kongåls erhålls ex-tra godt, och från Curland införskrifvet, som mar-smör i fjerdinger, för billigaste pris.

En liten hermelins-muff är nyligen funnen, och återfås hos Herr Controleuren Lönholm.

Ett par offanteligen store och svarte wagneshästar åro til salu, hvarom mera mundteligen.

En på Valgatan belägen gård är til salu; des ägare heter Hans Dragon.

*** ***

N:o II.

Bihang

Af

Göteborgs Sagasinet.

Lördagen, den 12 Martii, 1763.

Fortsättning om Landa-stötsel.

Åkerbruket började med vår merid, och var des förste inbyggares sylla, som skulle åta sitt bröd i sin anletes swett. Skaparen har hself invättat denna konsten; de andra åro männis-sjo-påfund.

Efter synda-stoden bragte Noach åter land-bruket i gång; och des efterträdare, de första Prinsar, hade det städse til deras förmånska ögnemål. Gräferne och Egyptierne, jämte flera folkslag, dyrkade dem, som underwiste sine lands-män däruti. Cicero recomenderar det hos sin son: af alt som kan företagas, eller efterjskas i världen, säger han, gifves intet bättre, nyttigare, behageligare och ädlare än landa-stötsel.

8

Den